A°. 1829. N°. 155.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 28 DECEMBER.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, — gezien de dispositie van Hun Ed. Groot Achtb. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 2. Junij 1829. N°. 3, omtrent de invoering en vervaardiging der Nederlandsche Vochtmaten voor den handel in het klein; — brengen dienvolgens ter kennis der Ingezetenen het volgend besluit van Z. M. van den 22. Maart 1829. (*Staatsblad* N°. 51.)

WY WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.*

Willende de noodige bepalingen maken, ten aanzien van de invoering en vervaardiging der Nederlandsche vochtmaten voor den handel in het klein;

Gezien de wet van den 21. Augustus 1816. (*Staatsblad*, N°. 34.) behelzende het eenvormig stelsel van maten en gewigten;

Gezien de art. 10 en 11 van Ons besluit van den 29. Maart 1817, (*Staatsblad* N°. 13.) omtrent de benamingen der nieuwe inhoudsmaten;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 17. September 1828, N°. 502;

Den Raad van State gehoord;

Gelet op de nadere voordragt van Onzen voornoemden Minister, van den 26. Februarij ll., N°. 69;

Den Raad van State nader gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Te rekenen van den eersten April 1830. zal het gebruik van de Nederlandsche vochtmaten, bij den verkoop in het klein, van alle wijnen, bieren, sterke dranken, gedistilleerde waters, en in het algemeen van alle natte waren, over de geheele uitgestrektheid van het Rijk, verpligtend zijn; van dat tijdstip af worden dienvolgens alle de tot dus verre in gebruik zijnde tinnen, blikken, houten of andere vochtmaten, waarmede de voormelde waren plegen gemeten en verkocht te worden, buiten gebruik gesteld, afgeschaft en voor vernietigd gehouden.

Art. 2. Na het voormelde tijdstip, zal het verboden zijn, eenige andere vochtmaten in de winkels, herbergen, slijterijen, tapperijen, magazijnen en openbare plaatsen, voorhanden te hebben, en bij den verkoop te gebruiken, dan de hiernavolgende, te weten:

De Nederlandsche kan (*litre*)
De dubbele en halve Nederlandsche kan.
Het Nederlandsche maatje (*décilitre.*)
Het dubbele en halve maatje.
De Nederlandsche vingerhoed (*centilitre.*)
De dubbele vingerhoed.

Art. 3. Van dat zelfde tijdstip af, zullen, bij alle openbare aankondigingen, in alle prijs-couranten, tarieven enz., de prijzen der natte waren, niet anders dan per Nederlandsch vat (*hectolitre*), of per Nederlandsche kan (*litre*) mogen uitgedrukt worden.

Art. 4. Alle verkoop van bieren, sterke en andere in *dit Rijk gefabriceerde* dranken, bij de flesch, de kan of de kruik, als *mast*, zal, te rekenen van het meergemelde tijdstip, in geene andere flesschen, kannen of kruiken mogen geschieden, dan in de zoodanige, welker inhoud eene gehele of halve Nederlandsche kan bedragt, en die, ten blijke daarvan, behoorlijk geijkt zijn.

Art. 5. Ten aanzien van den handel in wijnen, en andere van *buiten 's lands* inkomende vochten, wordt de verkoop daarvan voorloopig toegelaten, in de thans nog in gebruik zijnde flesschen of kruiken, behoudens de aan den kooper toegekende bevoegdheid, om de aflevering daarvan, des verkiezende, in behoorlijk geijkte flesschen of kruiken te vorderen.

Art. 6. De in art. 2 vermelde vochtmaten, zullen, met uitzondering der olie- en melkmaten, uit tin moeten vervaardigd worden, en wel van zoodanig afooi, dat de hoeveelheid zuiver tin, niet boven de vijf en tachtig honderdste deelen ($\frac{85}{100}$), noch minder dan twee en tachtig honderdste deelen ($\frac{82}{100}$) aanwezig zij. Het zal echter vrijgelaten worden, om de maten van eene gehoele of halve Nederlandsche kan uit porcelein, steen of aardewerk te vervaardigen en te gebruiken, en dezelve met een oor of handvatsel, alsmede met deksels om scharnieren opstaande, te voorzien.

Art. 7. De voormelde tinnen en aarden maten zullen alle inwendig van eene cilindrische gedaante zijn, en wel in dier voege, dat de hoogte nagenoeg het dubbel der middellijn bedrage.

De tinnen maten zullen van onderen met een stevigen en beneden den bodem uitstekende voetrand zijn, van boven een stortrand en tuit, en voorts een oor of handvatsel hebben; zullende het tevens vrijgelaten worden die maten, naar verkiezing der gebruikers, met deksels, om scharnieren opstaande, te voorzien, mits deze deksels van onderen vlak, en op den bovenrand der maat wel sluitende zijn; alles naar aanwijzing der modellen, welke daarvan door het Departement van Binnenlandsche Zaken aan de Provinciale Besturen zullen worden toegezonden.

Art. 8. De afmetingen der hierboven gestelde maten worden mitsdien bepaald als volgt, in Nederlandsche strepen (*millimètres*.)

BENAMING DER MATEN.	HOOGTE	MIDDELLIJN	DIKTE DES BODEMS	DIKTE DER WANDEN
Dubbele kan	168.5	176.5	3	2½
Nederlandsche kan (*litre.*)	86.0	172.0	2½	2
Halve kan	68.5	13.60	2	2
Dubbel maatje	50.5	100.0	2	2
Maatje (*décilitre.*)	40.0	79.5	2	2
Half maatje	31.5	64.0	1½	1½
Dubbele vingerhoed	23.5	46.5	1½	1½
Vingerhoed (*centilitre.*)	18.5	37.0	1½	1½

Art. 9. De oliematen mogen eenigelijk uit stevig blik, doch de melkmaten daarenboven ook uit gedraaid hout vervaardigd worden. De gedaante van beide soort van maten zal cilindrisch, en nagenoeg van gelijke hoogte en middellijn, zoodat derzelver afmetingen met die der grootmaten zullen overeenstemmen; en mitsdien, naar aanleiding van Ons besluit van den 18den December 1819 (*Staatsblad N°. 57*), als volgt vastgesteld worden:

	Hoogte.	*Middellijn.*
Voor de dubbele kan	136	137 M. str.
De Nederlandsche kan (*litre*)	107	109 "
De halve kan	86	86 "
Het dubbele maatje	62½	64 "
Het maatje (*décilitre*)	51	50 "
Het halve maatje	40	40 "

Art. 10. De oliematen zullen, aan den bovenrand, met een dubbeld strookje blik versterkt, voorts van eene tuit en van een oor of handvatsel voorzien zijn, overeenkomstig de modellen, welke hiervan ingelijks aan de Provinciale Besturen zullen worden afgezonden.

Art. 11. De uit hout gedraaide melkmaten zullen van een oor of handvatsel moeten voorzien zijn, en eenigelijk op den inhoud eener Nederlandsche kan, eener halve kan en van twee maatjes mogen vervaardigd worden; zij zullen overigens in geene andere handelingen gebruikt worden.

Art. 12. Op elke der vermelde maten zullen de gewone en systematische benamingen met duidelijke witte letters moeten ingeslagen, gesneden of op eenigerhande uitwendig uitgedrukt zijn. De afslag van het ijkmerk en de jaarletter, zal voor de tinnen maten geschieden, hetzij op den bovenrand, hetzij op den breeden kant van het handvatsel; voor de blikken maten, op een plekje eindelijk, onder den bovenrand vast te klechten; voor de gedraaide melkmaten, op de gewone wijze; en voor de flesschen, kannen en kruiken, op eenen om den hals of het oor te leggen looden krag of band.

Art. 13. Het wordt den Fabrijkanten van tinnen vochtmaten, bij dezen aanbevolen om zich in het gieten hunner maten, van geene andere vormen te bedienen, dan van de zoodanige, welke vooraf behoorlijk gevijkt, geteekend, en ten blijke van derzelver naauwkeurigheid, gestempeld zijn. Zij zullen wijders gehouden zijn, hunnen naam of hun fabrijkmerk aan de buitenzijde des bodems, of op den bovenrand der maat in te slaan.

Art. 14. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, wordt bij dezen gemagtigd tot het doen ontwerpen en het vaststellen van eene instructie, bevattende de noodige voorschriften, waarnaar de Ijkers zich bij de verificatie der onderscheidene vochtmaten, zoo wat den inhoud, als wat het afloop der tinn betreft, zullen moeten gedragen, en behelzende tevens noodige bepalingen, nopens het voor elke maat toe te staan remedie op den inhoud. De tot gemelde verificatie benoodigde meetwerktuigen en andere toestellen, zullen, door de zorg van voornoemden Minister, aan de Ijkers van 's Landswege worden afgegeven.

Art. 15. In zoodanige Provincien des Rijks, alwaar reeds *litres* met derzelver onderdeelen en veelvouden invoerd zijn, zullen die maten in gebruik mogen blijven, al waren dezelve niet in allen deele overeenkomstig aan de voorgaande bepalingen, mits zij, door daartoe bevoegde personen geverificerd, en wat den inhoud betreft, voldoende zijnde, van het ijkmerk voorzien zijn. Na het bij art. 1 vastgestelde tijdstip voor de algemeene invoering, zullen in die Provincien geene afwijkingen van de voorgaande bepalingen toegelaten worden, en zullen de Ijkers alsdan, zich voor als nog aan de Fransche verordeningen, nopens de verificatie der metrieke vochtmaten, te houden hebben.

Art. 16. De ijkloonen der onderscheidene tinnen, blikken en houten vochtmaten, worden bij dezen bepaald als volgt:

Voor de dubbele Nederlandsche kan	10 cents.
Voor de Nederlandsche kan (*litre*)	7½ "
Voor de halve Nederlandsche kan en verdere onderdeelen	5 "

(*Het vervolg op den kant van deze blaadz.*)

WILLEM.

(gerezeerd)

CIVIELE.

Met waarschuwing aan de ingezetenen dezer stad, zich deze Kennisgeving ter notitie te maken, op den [illegible] zich voorzien, en tot de algemeene invoering op het vastgesteld tijdstip van 1 April 1830. te stellen.

Leyden, den 29. Junij 1829.

Art. 17. De aanzegging van de invoering, bij art. 16 van het besluit van den 22. Maart 1829, en van de door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, op grond van dat besluit, gemaakte verordening, zullen door de Ijkers, op elke Provincie vast te stellen tijdstip, en vervolgens jaarlijks herhaald worden; zullende hiervan aangaande uitgezonderd zijn de flesschen, [illegible]

Art. 18. De Fabrijkanten van tinnen maten, zullen [illegible] hebben, ter koop aan te bieden en in gemeenschap te stellen, welke niet vooraf behoorlijk geijkt, en met den [illegible] voorzien zijn.

Art. 19. Wij behouden Ons voor, nadere bepalingen vast te stellen, aanzien om de inwerking van het vaatwerk, bij den handel in het groot, en wijders omtrent de verordeningen, in het tegenwoordig besluit voorkomende, zoodanige veranderingen en wijzigingen te maken, als nader, door de onderviading in het bel[illegible]

Voor eene glazen aarden [illegible] maat, wijders dubbele [illegible] Voor eene glazen aarden of porceleinen maat, daaronder begrepen de kruiken van [illegible] Idem van eene halve Nederlandsche kan inhoud [illegible] Voor eene [illegible] landsche kan inhoud [illegible] Idem van eene halve Nederlandsche kan inhoud [illegible]

BINNENLANDSCHE ZAKEN.

's GRAVENHAGE den 24 December.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag den 24 December.

Bevorens dat de centrale afdeeling het rapport betrekkelijk het voorstel van den heer *de Secus*, overeenkomstig het besluit der kamer van gisteren, uitbragt, verleende de voorzitter het woord aan welgemelden heer. De spreker gaf blijken te kennen, dat er in de afdeelingen, op zijne voordragt, verscheidene aanmerkingen waren gemaakt, die allezins eene bedaarde overweging vereischten, waaraan hij de op handen zijnde feestdagen niet vermogt toe te wijden, en dat immiddels vele leden zich waarschijnlijk uit de residentie verwijderen zouden. Hij verzocht derhalven de vergunning, om de hem medegedeelde bedenkingen, na den 18 Januarij, en alzoo na derzelver terugkomst, te mogen beantwoorden. Dit verzoek werd ondersteund en aangenomen.

Bij monde van den heer *van Dam van IJsselt*, doet de commissie verslag wegens eenige verzoekschriften van branders uit de provincien Limburg, West-Vlaanderen en Luik, betreffende het ontwerp van wet op het gedistilleerd, welke, diep overeenkomstig, ter griffie zullen worden nedergelegd. De ingekomene boodschap der Eerste Kamer, dat zij zich vereenigd had met het ontwerp van wet betrekkelijk de toelating van het ruwe zout in entrepot, is voor notificatie aangenomen, en de zitting word opgeheven tot den 18 januarij aanstaande.

's GRAVENHAGE den 24 December. Zijne Exc. de gouverneur van Zuid-Holland heeft de koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet tot beteugeling van het misbruik der drukpers, ter kennis gebragt van de hoofden der besturen van de steden en van de gemeenten ten platten lande, met eenen rondgaanden brief, waarin Zijne Exc. zich, onder anderen, dus uitdrukt:

„U. E. zult hebben opgemerkt, dat Zijne Maj. de Koning met eene groote en edele openhartigheid de beginselen heeft doen kennen, welke zijne regering tot dus verre heeft gevolgd, en die haren gang bij aanhoudendheid zullen regelen.

„De liefde der Zuid-Hollanders tot het Vaderland, den Koning en het koninklijk geslacht; hunne gehoorzaamheid aan de wettige bevelen van het bestuur; hunne zucht tot orde en rijpoverleg op de genietingen van het stille maatschappelijk leven, zijn te algemeen bekend, dan dat het noodig of gepast zoude zijn, Uwe Ed. opzettelijk aan te manen, om de bovenbedoelde beginselen voor te staan, en de ingezetenen gunstig te stemmen voor de maatregelen van het gouvernement, ter bevordering van het algemeen welzijn.

„Ik bepaal mij alzoo tot het erkennen van al het goede, hetwelk ook aan den volksgeest van dit gewest te danken is, en tot de uitdrukking van mijn vertrouwen, dat uwe minzame, voorzigtige en waarzige handelwijze, voor al in uwen omgang met uwe mede ingezetenen, steeds die achting voor het bestuur, dien *eerbied* zelfs, aan hen zal inboezemen, *welke alleen den vaten en regelmatigen gang der zaken kan verzekeren.*"

— Door Zijne Maj. is aan den kolonel *Singendonck*, lid van het hooge militaire gerechtshof te Utrecht, den titulairen rang van *Generaal-Majoor* verleend.

— De heer *Serrurs*, secretaris van legatie bij de Nederlandsche ambassade te Rome, die met den graaf *de Celles* van zijne terug gekeerd is, belast met depeches, wederom derwaarts vertrokken.

— Men meldt uit 's Hertogenbosch, onder dagteekening van den 24 December:

„Zijne Exc. de gouverneur der provincie Noord-Braband heeft de koninklijke boodschap, ten geleide van het laatst voorgedragen ontwerp op de drukpers, bij eenen rondgaanden brief ter kennis zijner onderhoorigen gebragt, en wel, als bevattende eene zoo duidelijke, als openbare verklaring van de middelen om de gevolgen voor te komen van eene gisting, die de rust en het vertrouwen verstoort aan welke Hoogstdezelfs onderdanen gewoon zijn. Zijne Exc. vermeent, dat vooral de ambtenaren, uit deel hebbende aan de uitoefening der hooge magt, hunne bijzondere aandacht op deze gevoelens behooren te vestigen, en thans geenen twijfel meer kunnen voeden, dopens den invloed van welke de onbilijke zijn toe te schrijven, die Zijne Maj verlangt te leer te gaan, dat op die ambtenaren in deze moeijelijke oogenblikken, eene zeer gewigtige verpligting rust, dat zij, op eene alle twijfelachtige wijze, voor den dag met hen behooren alle te werken ten aanzien der middelen, die hij noodig rekent ter handhaving der goede orde, en tevens de onduldzaamheid beschouwingen van den boezem der Koningen Zoodanig bij hunne onderhoorigen behooren te vertrouwen, dat bij dezelve geen de minste argwaan, overbijwe mogte Zr. Ms. welerlijke gevoelens, dat het verwijderen der genen, tot onbehoedzame hulpmiddelen van de voorstelling der Koninklijke verwachten, worde vermeden, dat die genen, welke van de goede ingezetenen in gevoelens verschillen, tot betere oogmerken mogen worden terug gebragt, en dat in ieders hart steeds opgewekt de liefde van liefde en eerbied, die de ingezetenen zoo zeer verschuldigd zijn aan de langmoedigheid, aan de grootmoedigheid en aan het edel vertrouwen des Konings op zijn onderdanen.

„Door," dus vervolgt de rondgaande brief, „die duizende vaders van huisgezinnen, welken het geluk hunner kinderen steeds ter harte gaat, en welker eerbiedwaardige zorg zoo zeer strekt, om die geliefde panden te beveiligen voor de gevolgen van drift, of arglistigheid, wel te doen gevoelen, dat een strijd, als die, welken men alnu zoude willen beginnen, of voorzeiden, niet dan ten pierste noodlottig zoude kunnen zijn voor hunne eigene rust, voor het welzijn hunner geslingen, en voor de kalmte, welke men alsnog in deze provincie en in geheel het Rijk geniet.

„Zijne Exc. besluit met de verklaring, dat hij naauwkeurig, daar waar het behoort, bekend zal maken de gevoelens, welke de overheidspersonen in zijne provincie bezielen, maar dat hij tevens geenzins wil ontvergen, dat, zoo zich ontverhoopt blijken mogten op te doen van tegenkanting, verzuim, of laauwheid, ook dit ter kennis van Z. M. zouden gebragt worden."

LEYDEN den 27 December.

JAVASCHE BERIGTEN.

Dezer dagen zijn bij ons de Javasche couranten ontvangen, loopende, ingesloten, van den 24 Julij tot den 8 Augustus 1829.

In die van den 4. en 6. Augustus, vindt men, respectiveljk, een rapport van Z. Exc. den luitenant-gouverneur-generaal *de Kock* aan Z. Exc. den commissaris generaal, gedagteekend den 25. en den 28. Julij uit Magelian.

Het eerstgemelde van den 4 Augustus, deelt den togt mede, door den luitenant-kolonel *Sollewyn* en den majoor *Bauer*, naar Gentong en Bandogang, en anderen, volbragt. Zij hadden, bij die gelegenheid, nog al muitelingen op onderscheidene punten ontwaard, maar het was hun niet gelukt om op eene beduidende wijze met dezelve slaags te geraken. Daartegen hadden zij heterre kennis gekregen van het zoo ongemeen moeijelijke terrein in die streken.

Het berigt verder, dat *Diepo Negoro* zich met zijne hoofdmagt ophield in de nabijheid der stelling van den majoor *Ten Have* te Koeloor, hetwelk de werkzaamheden van laatstgemelden eenigzins vertraagde. Den 21sten had zich aldaar een hoop van na ge-oeg 300 man vertoond, zonder iets van belang te durven ondernemen. — Kapitein *Bolling*, bijgestaan door den majoor *Busch*, *dat*, de 8ste kolom bevelende, had omtrent Tjandi eene expeditie gedaan, en daarbij wel eenige muitelingen ontmoet, maar zij hadden geen tand durven houden en des niet te min een pa dier verloren en eenige gewonden bekomen. — In de Bageleen had kolonel *Cleerens* de muitelingen alle onderneming op de regterzijde van de Bogeve to belet.

Eindelijk berigt hetzelve verslag de onderwerping van eenige hoofden, als, bij den pangerang *Prabow Ningerat*, van zekeren *Mas Abdulla Djoj Prawiro*, zoon van den *Kiai Melangie*, met den 1 gehey *Pangpo Widjoste*, 3 manjries en 60 mannen, en voorts, bij den luitenant-kolonel *Sollewyn*, van nog drie zonen van den pangerang *Mangkoe Boesnie*, genaamd radeen *Wiereo Koesoemo*, radeen *Wirio Adimodjo* en radeen *Mas Soeria*.

Wijders gedagt zich het verslag tot een ingevoegd rapport, door den kolonel *Cochius*, den 20 Julij, uit Mangeran aan den luitenant-gouverneur generaal *de Kock* ingezonden, van een expeditie tegen den tomongong der muitelingen, *Djon gero* (*Djondongolo*), ondernomen, ten einde den aanhang te beteugelen, welken hij zich weder in het Zuidergebergte had verworven. Den 17 Julij werd deze expeditie volbragt. De troepen van den overste *Le Bron de Vexela*, met wien dezelve was beraamd, slaagden daarbij om de verschansing van *Djomongolo* in minderhand te nemen, hemzelven over den kling te jagen, en zijn geschut met vele paarden magtig te worde. Nadat alles ontruimd en de dessa's, door bekwame wegwijzers aangeduid, verbrand, waren keerde de kolonel *Cochius* met zijne troepen te Mangeran terug. — De 10de kolom had den 18den het gebergte doorkruist zonder een muiteling te ontwaren, maar was dikwijls door de verhakkingen opgehouden geworden.

Het tweede rapport van den luitenant-generaal *de Kock* van den 28 Julij, behelst, dat de luitenant kolonel *Sollewyn*, den 26sten te voren, de muitelingen nabij Tankisan had opgezocht, verstrooid, en daarbij levendig gevangen genomen den pangerang *Adipotti Anom*, oudsten zoon van *Diepo Negoro*, met deze te vrouw'd dochter van den rijksbestuurder der muitelingen *Danoe Redjo* benevens de radens *Soeleur*, *Sheron* en *Hassan Mahmad*, zoon van den gewezen regent van Samarang, met een gevolg van 39 personen.

Deze expeditie was volbragt geweest in verband met eene beweging der 4de en 8ste kolom en, onder bevel der majoors *Bauer* en *ten Have*, en alzoo de beweging van den kolonel *Sollewyn*, *Diepo Negoro* en desa M... genomen zijne geheele magt had doen verlaten, waarde eerstgemelde bevelhebbers op Timan getrokken, welke gelegenheid, de jager, een vaandel veroverden, waarop *Diepo Negoro* veel prijs scheen te stellen.

Volgens berigten, door den heer *de Kock* te Magelian ingewonnen, had deze hoofdmuiteling mede voor zijne bovengemelden, thans gevangenen zoon, alleen eene geoorterre liefde, dan voor zijne overige kinderen, die hij verwijderd, gelijk Z. Exc. den Kommissaris Generaal bekend was, eene bijzondere achting toedroeg aan den thans insgelijks gevangenen *Danoe Redjo*, wiens dochter zijn zoon gehuwd was.

Herzelve rapport berigt eindelijk de onderwerping van een Tomongong, zijn zoon en familie, benevens gevolg van 25 man, bij den luitenant-kolonel *Sollewyn* van een Kongo, een ingebeid en vijf gewapende manschappen, bij den majoor *Bauer*; en van twee pa... en vier man, bij een der inlandsche barisans aan ... Zuid van Djokjokarta.

— Uit PEKALONGANG schrijft men den 22 Julij: ... de tweede jaarmarkt, ter dier tijd gehouden, met ... meeste orde was afgeloopen; dat de toevloed van vreem... handelaren uit andere residentien buitengemeen gr... was geweest; de kraam van een Arabier met alle so... ten van Europesche koopwaren opgevuld, had bijz... der uitgestoken. Er was ditmaal minder vee te m...

(*Het vervolg op den kant van deze blade...*

---

gebragt, zoude dit kon toegeschreven worden aan den gunstigen toestand van Karbouwengemeenschappen, die alsnog, ten gevolge der epidemie, zeer door verkocht worden, en aan de gelukkige mogelijkheid om te Pekalongang verkocht te bekomen voor het veld aanzienlijke vee.

— Door Z. Exc. den Kommissaris-Generaal zijn de navolgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot onderwijzer te Passaroeang, de kweekeling bij de lagere school te Wetevrede, *Wilkens*.

Resident der Preanger Regentschappen.

Tot kontroleur der 2de klasse voor het regentschap Limbangan, *C. van Middelkoop*. Tot 3den kommies der 1ste klasse voor het regentschap Tjandur, *E. L. Ranzow*. Tot kontroleur der 2de klasse van den resident der Preanger regentschappen, *L. G. Brandtzaeg*. Tot pakhuismeester der 2de klasse voor het regentschap Tjandur, *J. Wijkerslooth*. Tot 3den kommies der 2de klasse voor het regentschap Limbangan, *C. van Middelkoop*. Tot pakhuismeester der 2de klasse voor het regentschap Tjandur, *E. L. Ranzow*. Tot kontroleur der 2de klasse voor het regentschap Limbangan, *C. van Middelkoop*. Tot 3den kommies der 1ste klasse voor het regentschap Tjandur, *E. L. Ranzow*. Tot kontroleur der 2de klasse van den resident der Preanger regentschappen, *L. G. Brandtzaeg*. Tot pakhuismeester der 2de klasse voor het regentschap Tjandur, *J. Wijkerslooth*. Tot 3den kommies der 2de klasse voor het regentschap Limbangan, *C. van Middelkoop*. Tot 3den kommies der 1ste klasse voor het regentschap Tjandur, *E. L. Ranzow*. Tot kontroleur der 2de klasse van den resident der Preanger regentschappen, *L. G. Brandtzaeg*. Tot pakhuismeester der 2de klasse voor het regentschap Tjandur, *J. Wijkerslooth*.

De genaspondeerde kontrol. te Cancon in China, *J. C. Zimmerman*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

BENOEMD:

De luitenant-kolonel *Sollewyn*, tot kommandant van Pamikalongan, in plaats van den luitenant-kolonel *Cochius*, die door hem wordt belast met de inspectie der Preanger regentschappen, en zoude in gezigtend kunnen

---

MARINE DEPARTEMENT.

's GRAVENHAGE den 24 DECEMBER 1829.

Het hoofd der hoofdafdeeling C. D. Elias.

LEYDEN den 28 December 1829. Gedrukt bij de Wed. Herdingh en Zoon, Boekverkoopers. Voor Rekening van de Heeren ANTHONY GUSTAAF BAKKER VAN BORSSELAAR, Ingenieur *Luitenant der Eerste Klasse*, en *Jonkheer* ... *Luitenant der Eerste Klasse*, beiden geëmployeerd bij het Corps Ingenieurs op Java, die met verlof van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, op het Schip ... van Rotterdam naar Batavia vertrekken zullen.

BUITENLANDSCHE AANGELEGENHEDEN.

GRIEKENLAND. Uit *Korfu* wordt d.n 29 November gemeld: „ Men schrijft uit Poros, dat 11 Russische oorlogschepen benevens de twee admirals aldaar waren aangekomen. Den 26 October zijn er te Syra, voor het eerste sedert twee jaren, twee koopvaardij schepen met granen beladen, uit de Zwarte zee binnengekomen."

Van *Ancona* berigt men den 9 December: dat er een groot aantal schepen met granen beladen, van Odessa, in Griekenland en in den Archipel was aangekomen, onder dezelve bevonden zich eenige Grieksche schepen.

Te *Poros* had men onder anderen opgemerkt, de Russische korvet de *Navarino* en de tweedekker *Elizabeth*. Het laatstgemelde had de overtogt van Kronstad in 100 dagen afgelegd.

Een groot getal inwoners hebben te Megara den wensch geuit, om, even als andere steden van Griekenland, eene openbare school op te rigten. De hoogleeraar *Horchidy* is reeds verkozen om aan het hoofd dier school geplaatst te worden, en onderscheidene burgers hebben edelmoedige aanbiedingen gedaan om deze stichting te bevorderen.

Uit *Berlijn* schrijft men den 19 December, dat alles wat men van het aanstaande lot van Griekenland vernam, over het algemeen vrij voldoende was, niet slechts voor Griekenland zelve, maar ook voor het overige gedeelte van Europa. Het schijnt, volgens hetzelve berigt, dat de kabinetten het genoegzaam eens zijn om den Grieksehen staat tot eene monarchie te verheffen. Het afscheid van den president *Capodistrias*, voegt men er bij, zal altijd te betreuren wezen, maar zoude hij zijn vaderland niet in eene andere betrekking kunnen van dienst zijn? De onderhandelingen van den graaf *van Matuscewis* te Londen en te Parijs hadden, naar men zelde, de gunstigste wending genomen.

WALLACHIJE. *Van de grenzen*, den 7 December. Het is thans zeker, dat de Russen Andrinopel ontruimd hebben; zij hebben er slechts 1500 man bij de hospitalen gelaten. Deze zullen voor als nog in die stad blijven, waar 3,000 man geregelde Turksche troepen, van Konstantinopel gezonden, binnen getrokken zijn. De pacha van Scutari heeft zich eindelijk, met zijne Albanezen, naar Philippopolis begeven. De gruwzame buitensporigheden, waaraan zij zich in den omtrek van die plaats hebben schuldig gemaakt, moeten den Sultan overtuigd hebben, dat het niet voorzigtig zoude zijn geweest, hun Andrinopel toe te vertrouwen.

RUSLAND. *Odessa* den 2 December. De Turksche gezanten hebben den 27 November hunne schepen verlaten, en zich in een huis nabij de quarantaine begeven. Hetzelve is dadelijk, overeenkomstig de gezondheids-reglementen, ingesloten. Het gezantschap bestaat uit *Halil*-pacha, bij zich hebbende vier aides de camp, *Rauck*-Effendi, kolonel der infanterie, *Rhasis*-Aga, kolonel der kavallerie, *Ali* Aga en *Bahri*-Aga, chefs d'escadron, behalven een gevolg van acht en dertig personen die tot zijn huis behooren. *Sareim*-Effendi, gezantschaps-secretaris, onder secretaris van het ministerie van buitenlandsche zaken, heeft er slechts een. De 1ste tolk van het gezantschap is *Stephani Vagoriti*, die zijn zoon en een knecht bij zich heeft; de 2de is *Isak Tridale* met een knecht. Het geheele gezantschap met dezelfs gevolg maakt 71 personen uit.

ITALIE. *Rome* den 8 November. De *Hilgemeine Zeitung*, heeft onder de rubriek *Florenza* gemeld, dat de paus niet tep behoeve der katholijken van het Turksche Keizerrijk was tusschen beide getreden. Wij meenen dit gezegde stellig te kunnen tegenspreken.

SPANJE. *Madrid* den 10 December. H. H. K. K. H. H. de infant en de infanten, die zich sedert den 3. dezer, naar Aranjuez begeven hadden, hebben er in den morgen van den 6den onze nieuwe Koningin en hare doorluchtige ouders ontvangen. De infant don *Carlos* heeft de prinses *Maria Christina*, in naam van onzen Souverein, gehuwd. Heden morgen heeft de Koning zich zeer vroegtijdig naar Aranjuez begeven om zijne gemalin te zien en H. H. Napolitaansche M. M. op te wachten. Morgen zal de Koningin haren intogt binnen deze stad doen.

Het weder is fraai; de thermometer van *Réaumur* teekent drie graden onder nul. Wij hooren alzoo, dat de intrede der koningin en de festiviteiten, bij de gelegenheid zeer schitterend zullen zijn. Er bevinden zich op dit oogenblik meer dan 30 duizend vreemdelingen binnen deze hoofdstad. Behendien hebben wij *dezer* eenige dagen eenige regementen infanterie en 30 duizend koninglijke vrijwilligers van alle wapenen zien binnen rukken.

FRANKRIJK. *Parijs* den 22 December. De opening van de provinciale zaal voor de kamer der gedeputeerden, heeft zoden aanleiding gegeven, den 21 dezer, volgens.

— Men gelooft, dat de ordonnantie ter zamenroeping der kamers, in de eerste dagen van Januarij zal kunnen verschijnen, en dat zij tegen den 10 of 12 Februarij zullen vergaderd zijn.

— Men schrijft uit Weenen, den 30den, dat volgens de tijding, door een koerier uit Parma aangebragt, men er wanhoopte aan het leven van H. M. de Aanstaande Hertogin *Maria Louisa*, welker gezondheid sedert eenigen tijd buitengemeen verzwakt was.

— De graaf *de Montlosier*, is den 18den te Parijs aangekomen.

MENGELINGEN.

OPENBAAR ONDERWIJS.

Een zich niet zeggend geleerde heeft, weinig tijds geleden, te Brussel bij *Brest van Kempen* in het licht gezonden eene Brochure, ten titel hebbende: *Du droit et du devoir des Gouvernemens concernant l'Education et l'Instruction*, 58 *pags.* 8vo.

Dit boekje bevat eigenlijk slechts eene verzameling van fragmenten uit allerlei schrijvers bijeengesteld, betrekkelijk het Openbaar Onderwijs en de regten en pligten welke de Regering te dien opzigte bezit of te vervullen heeft.

In het *Avertissement* hetwelk voor dit werkje (waaneer het eenigermate bont zamengeraapsel van plaatsen, die somtijds genaamd geen onderling verband hebben, dien naam mag dragen,) geeft de verzamelaar te kennen, daarbij het oogmerk te hebben gehad om te bewijzen:

„ Dat de beroemdste mannen van alle tijden, zoo wel van vroegeren als van de laatsten erkend hebben, dat in eenen staat alles afhangt van het goede onderwijs der jeugd; dat, mirsdien de wetgever zich niet genoeg kan ontledig houden met een zoo hoogst gewigtige aangelegenheid; dat hij dezelve geenszins aan het onzekere toeval vermag over te laten, neen, maar dat hij alles wat daartoe betrekking heeft regelen moet door de wet, en besturen naar vaste grondbeginselen en voorschriften; dat eene vaderlijke magt onafhankelijk van die des Souvereins eene hersenschim is (trouwens dit zoude een *Imperium in imperio*, eene regering in eene regering, en die volgens de ongerijmdheid zelve zijn), dat de bijzondere familien moeten worden gevormd naar het plan der groote familie, die alle de andere omvat en in zich besluit; *dat bij gevolg de Gouvernementen ook in hetgene de opvoeding en het onderwijs betreft, de vaderlijke magt kunnen en moeten beperken.*

In eene aanteekening, zegt de verzamelaar nog, dat het voldoende zoude zijn alleenlijk te zeggen *opvoeding*, want, dat, om de waarheid te zeggen, opvoeding zonder onderwijs, onbestaanbaar is.

De opvoeding zegt *Dumarsais*, is de zorg welke men draagt om de kinderen te voeden, op te kweeken en hun onderrigt te geven.

Overtuigd van de waarheid der gevoelens, welke de auteur van dit Recueil aan den dag legt, en gaarn erkennende, dat alhier zeer vele wel gekozen Autoriteiten bijeen gebragt zijn, bejammeren wij slechts dat die aangehaalde plaatsen niet, in plaats van in de zoo geheel van het toeval afhankelijke Alphabetische orde, oordeelkundig en naar derzelver inhoud geest en strekking gerangschikt zijn. *Ancillon* op den voorgrond, dan *Aristoteles*, voorts *Auger* en dan *Barthelemy*, dit is zonder den allerminsten zamenhang citeren. Wij gelooven, onder vereering, dat het regt en de verpligting der Regeringen ten aanzien van onderwijs en opvoeding zoude behooren bepaald te worden. *Eerstelijk* uit den aard der zaak zelve, en aangetoond men zich geene welgeordende Regering denken kan, hetwelk de opvoeding en het onderwijs der jeugd geheel aan toeval en willekeur zoude overlaten immers, wanneer het waar is, dat verstand en deugd de voorwaarden zijn waarvan elk volksbestaan, waarvan de instandhouding elker maatschappij ten eenemale afhankelijk is, dan mag men daaruit veilig dit besluit afleiden, dat de gouvernementen, dat zij, die aan het hoofd der burger-maatschappijen geteld zijn, verpligt zijn om zoo veel zulks door menschelijke zorgvuldigheid kan bewerkstelligd worden, daarin te voorzien, dat de jeugd door eene doelmatige, redelijke en zedelijke opvoeding en onderwijs, tot verstandige en deugdzame leden der maatschappij opgeleid worden. Wanneer dit betoog uit goede gronden en door middel eener juiste consequente redenering aldus uit den aard der zaak, of zoo als men in de schoolen der wijsgeeren spreekt *a priori* voldongen is, dan zoude men *in de tweede plaats* de ervarings-gronden mogen bijbrengen, en de geschiedenis, die veilige vraagbaak, raadplegen om te vernemen, dat naar mate eene regering eene doelmatiger inzage in de aangelegenheden van volks-opvoeding en openbaar onderwijs uitgeoefend heeft, in dezelfde evenredigheid de maatschappij in het algemeen eenen hoogeren trap van verstandelijke en zedelijke verlichting bereikt en haren wezenlijken bloei en welvaart zich op hechter gronden gevestigd heeft; terwijl, omgekeerd, die landen en volken, alwaar het gouvernement zich of in het geheel niet, of, en die is zeker nog veel erger, op eene ondoelmatige averegtsche wijze het openbaar onderwijs en opvoeding heeft aangetrokken. En zoo zoude dan, na dit uit ervarings-lessen (*a posteriori*) afgeleide betoog kunnen gestaafd worden *in de derde plaats* met eene verzameling of *Recueil van opinien* der meest beroemde mannen, die, hetzij in vroegere eeuwen, hetzij hedendaags over dit onderwerp nagedacht en hunne gedachten openlijk kenbaar gemaakt hebben. Het eenstemmig gevoelen van kundige mannen is van groot gewigt tot staving eener betoogde zaak; maar alleen en op zichzelve staande, zonder in verband te zijn gebragt met eene voortgaande wel beredeneerde ontwikkeling van het onderwerp, is die eenstemmigheid niet voldoende, te minder, omdat men in elke bijzondere opinie toch altijd wedet eene of andere wijziging, *nuance*, doorstreept, die dezelve van de andere onderscheidt, en daardoor belet, dat zich de *volstrekte* eenstemmigheid daarstelle. Doch dit is zeker, dat er geen veiliger redeneerwijze kan gedacht worden, dan die, welke hier boven gemeld is; deze was het, welke in alle zaken van eenig belang door onzen onsterfelijken landgenoot *Hugo de Groot* steeds plag in acht te worden genomen.

De opvoeding en het onderwijs is een der heiligste pligten, die zoo wel ieder huisvader ten aanzien zijner kinderen, als iedere Regering ten aanzien van het volk te vervullen heeft. De vaderlijke magt vloeit alhier, wat het zedelijke betreft, uit dit beginsel voort. *Solon* heeft eene wet gegeven, die behalve door anderen, ook door *Plutarchus* vermeld wordt in het leven van dien wijze; welke aan de kinderen de pligt onderschreef, om hunne ouders te voeden en te onderhouden, edoch met die bijvoeging, dat alleen die kinderen tot het volbrengen van dezen, door dwangmiddelen zouden mogen genoodzaakt worden, voor wier opvoeding en onderwijs door de ouders zorg gedragen was. Deze wet is, wel verre van laakbaar te zijn, zoo als sommigen verkeerdelijk gemeend hebben, wel begrepen zijnde, hoogst billijk en doelmatig, en het daarin liggende beginsel is van de allerruimste toepassing. De Romeinsche dichter *Juvenalis* wilde ook, dat alleen de vaders de vruchten van het vaderlijk gezag zouden

(*ziet vervolg op den kant van deze blädz.*)

(*ziet vervolg op de vijfde blädz.*)

plaats, alwaar hij zich bevond, zijne handen zoude opheffen, eene heilige kritiek hunner verkeerde gewoonten, eene hebbelijkheden voor oogen. Men kan van zijne Pleidooijen zeggen, dat men in dezelve als het ware het uitgedrukte beeld der zeden en gewoonten der Grieken van de laatste eeuwen zoude wedervinden, in de gesteldheid door eenig toeval mogt verloren zijn gegaan. Zijne opmerkzaamheid Leerredenen waren menigmaal uitmuntende uitlegkundige verhandelingen, die hij van tijd tot tijd gemaakt had. Wij deelen eenige proeven uit dezelve alhier mede.

Over de Kleeding der Vrouwen.

Wij hebben reeds vroeger, in het begin dezer eeuw, eene lofspraak over hunne lange wijde pantoffels, die bij onzeepbare verschansingen noemt, achter welke de deugd veilig wonen kan. Hij beschrijft alle bijzonderheden der Hellenische moden, hemdsmouwen de opgeslagen worden tot over de schouders; om met gouden knoopen tot op de voeten neder te vallen; die breede purperstreepen over hunne galons, welke voor een weinig aan de mantels hingen, die gebrocheerde stoffen geheele kleine matrassen. Maar wat bijzonder schijnt, twee fraai gevormde beenen worden voor geen schaad gehouden in de oogen dier dames; dezelve moeten van boven tot beneden overal even dik zijn. De geheele kunst der *coquetterie* bestaat daarin, om aan het oogen te geven, welke de kuiten hebben.

Over de Kleeding der Mannen.

Chrysostomus Eliandus was, in het begin deser eeuw, in zijne schreden, die hij vooral in den Archipel heerschen. Hij beschrijft alle bijzonderheden der Hellenische moden, die hem bijzonder de opmerkzaamheid hadden, en die wel te waar, dat bij sommige mode of meer belachelijke eigenheden had, doch die hij over het geheel zoo erg niet vond, als de gedaante der kleeding, die geheel van die der Europeanen afweek. In zijne Leerredenen ontbreekt hij zich om de moetelijke en ingewikkelde Dogmen zijner kerk aan te voeren; zijn kanael werd een vredesgezigt voor hetwelk bij de zeden dagvaarden der

Mr. Marcopoli, die tijdens de bijwezing der *Capitan-Pacha*, Vicatis-Gemaal met eenige

Z. D. Dorp, en G. R. Q. A. N. E. N. B. E. R. G. bij de Erfgen. van wijl de Heer Advocaat Bosscha.

Het vrouwelijk toilet vertoont geene mindere ongemeenheid te Milo, alwaar de vrouwen bij niet beter te vergelijken zijn, dan bij beweeglijke masso's van plooisels en strikbadjes. Het schoone geslacht van Amorgo, heeft al even weinig smaak als geschiktheid om zich met smaak te kleeden. Op het Eiland Scio beleedigt de kleeding der vrouwen de eerbaarheid in hoogere graad. *Marcopoli* beval de Christen vrouwen van den Archipel meer eenvoudigheid in hare kleederdragt aan, welke volgens den Vicaris Generaal, ongemeen veel toegebragt had tot den kwaden naam, welke de vrouwen van Scio, Milo en andere plaatsen aankleeft. Daarop beriep hij zich op de ergerlijke verhalen, die de reisbeschrijvers opzigtelijk de zeden dier Dames bekend gemaakt hadden. Zijne preek over de kleederdragt der vrouwen,

(*Het vervolg op den kant van deze blade*)

*** Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, C. J. VAN DER POST, Echtgenoot van S. A. MEERBURG, jr.

LEIDEN 23 December 1829

Familie en bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad, worden verzocht deze als bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

*** Mijne geliefde Echtgenoot C. M. POTTUM verloste heden voorspoedig van eene DOCHTER.

DORDRECHT G. VAN KAMEN jz.,
24 December 1829. *Apotheker.*

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON, ANNA CAROLINA ELISABETH D'AILLY, hartelijk geliefde Echtgenoot van

A. F. L. RT. MULDER.

LEYDEN 26 December 1829.

*** Op den 25sten December 1829 overleed te LEIDEN in den ouderdom van bij a 78 jaren, de Hoog-Edel geboren Heer ANTONIE GUSTAAF BARON VAN BOETZELAER, *Lid van de Ridderschap van Holland, Raad en Oud-Burgemeester der Stad Leiden.*

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoote, CHRISTINA PETRONELLA PETERSE, in den ouderdom van 49 jaren, na eene gelukkige Echtverbintenis van ruim 20 jaren.

LEYDEN 25 December 1829.

C. GERRITSMANSE.

*** De Ondergeteekende, uiterst gevoelig en dankbaar voor de menigvuldige bewijzen van hartelijke deelneming, bij het afsterven van zijne dierbare Echtgenoot, aan hem en de familie betoond, — geeft langs dezen gebruikelijken weg zijnen en hunner dank te kennen; gepaard met den opregten wensch, dat de Voorzienigheid zijne deelnemende vrienden en bekenden nog lang van smartelijke sterfgevallen moge bevrijden.

LEYDEN 22 December 1829.

J. G. OOSTERBAAN, Pz.

*** De Naschetaanden van den Wel Edlen Heer GYSBERTUS VAN EGMOND, op den 19den dezer te Delft overleden, zeer vele bewijzen en betuigingen van deelneming bij gelegenheid van gezegd overlijden, van hunne verschillende Vrienden en Stadgenooten ontvangen hebbende, achten het van hunnen pligt door dezen weg daar voor hunnen welmeenenden dank te betuigen; tevens met den opregten wensch, dat het Gode moge behagen, hen voor smartelijke sterfgevallen, en andere rampen des levens te bewaren.

DELFT den 26 December 1829.

C. SCHOLL VAN EGMOND.

LEYDEN den 26 December 1829.

M. J. MACQUELYN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 26 December 1829.

Holland,	Werkelijke Schuld	2½ pCt.	*f*	61⅛	a 62⅛
	Rest. Uitgestelde dito			1⅛	a 1⅛
	Kans-Biljetten			25	a 25⅛
	Stellen van uitgeloten dito			—	a —
	Amortisatie-Syndic.	4½ pCt.		100⅛	a 101⅛
	Domein Rentmeesteren	3		98⅛	a 98⅜
	Handel-Maatschappij	4		87½	a 87¾
Frankrijk,	Inschrijving Grootb.	5		—	a —
	Dito op dito	3		85⅛	a 85⅜
Rusland,	bij *Hope en Comp.*	5		104⅞	a 105⅛
	Inl. op Grootb.	6		69⅛	a 69⅜
Pruissen,	Obl. Nog. Panden	5		—	a —
	dito in Londen van 1822			—	a —
Spanje,	Obl. bij *Hope en Comp.*	5	pCt.	36½	a 38
	Nieuwe geldl. van 1822			9¼	a 10
Oostenr.	Obl. bij *Hope en Comp.*	5		102	a 102⅜
	dito	4		91	a 91⅛
	Certificaten	2½		59½	a 60
	Neg. Metaliek	5		100¼	100⅜
	Dito Bank Actien			1528	a 1532

*** VERROOPING *in de Stads Bank van Lening* te Leyden, op Dingsdag den 12 January 1830, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, als van: Juweelen, Goud, Zilver en Horologien, beleend in de maand Junij 1828, en van Wollen-, Linnen- en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in September 1828.

Voorts diene tot berigt der belanghebbenden, dat alle de voorschreven Panden, welke daags te voren, des voormiddags van 10 tot 's middags ten 2 ure, voor een ieder te zien zijn, niet later zullen kunnen worden gelost of afgedaan dan uiterlijk op Zaterdag den 2 January 1830. *Zegt het voort.*

*** *Het Bestuur der Hollandsche Societeit van* LEVENS-VERZEKERINGEN adverteert, dat des Woensdags en Zaturdags, voormiddags, gedurende de maand January en vervolgens, ten Kantore van gemelde Societeit, op de Keizersgracht, tusschen de Leidsche- en Spiegelstraten, N°. 658, te Amsterdam, zal gevraagd worden ter betaling der gewone jaarlijksche UITDEELING, verschenen 31 December 1829.

*** JOACHIM DETLEF JAHNKE oder JAHNCKEN, geboren am 1ten März 1778, zu Hammelwarder ontrent Lieh, Sohn des JOACHIM JAHNKE und dessen Ehefrau ANNA ENGEL, ist der Anzeige nach vor etwa 25 jahren zur See nach Holland gegangen und seit etwa 24 Jahren vermisst. Da ihm nun, sofern er zur Zeit des Todes am 7ten May 1827 in Bremen verstorbenen ERNST JACOB OHM noch am Leben gewesen, der vierte Theil von dessen Nachlass zuerkannt worden, so wird gedachter *Joachim Detlef Jahnke* oder *Jahncken*, nach der verordnung vom 21sten October 1720, hiemittelst aufgefordert, binnen 6 Monaten, und spätestens gegen den 1sten Juny 1830 in person oder durch genugsam instruirte Gevollmächtigte, sich selbst zu erscheinen, als widrigenfalls den Miterben zu Ohmschen Nachlass frey stehn soll, die Verabfolgung seines Erbtheils, nach vorgängig bestellter Caution, zu ertheilen, oder in deren Ermangelung eine obrigkeitliche Sequestration eintreten wird.

Ovelgönne den 21 November 1829.

Grosherzoglich Oldenburgisches Landgericht des Kreises Ovelgönne.

Zur Urkunde dessen ist gegenwärtiges Proclam von dem vorsitzenden Mitgliede des Landgerichts unterzeichnet, unter Beydrückung des Gerichtssiegels. (L. S.) SCHWARTZ.

*** De BIJBELSCHE ALMANAR voor 1830, is wederom in de Boekwinkel van de Wed. D. DU SAAR, op het Rapenburg te Leiden; à 10 cents, verkrijgbaar.

*** Bij J. OOMKENS, te *Groningen* is gedrukt en alom te bekomen:

I. ANNALES ACADEMIAE GRONINGANAE 1825—1826. gr. 4to: *f* 9. 90.

II. Mr. B. H. LULOFS, *enige Toelichtingen en Bedenkingen* op des *Geleerden* Dr. JOHN BOWRING's uit het *Engelsch*, in onze *Moedersprook* vertaalde *Hollandsche Kabinetskiekjes*, over sommige onzer oudere en nieuwere NEDERLANDSCHE Dichters, Redenaren en andere Schrijvers, gr. 8vo.: *f* 1. 50

III. Mr. B. W., BEDENKINGEN op, en voorgestelde wijzigingen van het nog in werking zijnde LIJFSTRAFFELIJK WETBOEK, in verband met het WETBOEK van STRAFVORDERING, *zakenge minderjarigen*. gr. 8vo: *f* 0. 40.

IV. *Prof.* TH. VAN SWINDEN, VERZOEKSCHRIFT over het LAGER ONDERWIJS, toegezonden aan de STATEN-GENERAAL, waarin op eene duidelijke wijze de bezwaren der nieuw voorgedragene Wet, over dat onderwerp wijzigingen aangewezen, en op het verhoed der tegenwoordige Wet aangedrongen, die eene ondervinding van bijna 25 jaren als uitgeleerd heeft kunnen kennen, in folio *f* 0. 25.

V. N. WESTENDORP, JAARBOEK van de VROEDschap der PROVINCIE GRONINGEN, 1ste Stuk, gaande van den vroegsten tijd tot 1272, gr. 8vo. met platen, bij Inteekening *f* 2. 25, buiten Inteekening *f* 2. 85.

VI. Hetzelfde Werk op fijn schrijfpapier; bij Inteekening *f* 3. 20, buiten Inteekening *f* 4.

VII. M. CORSTIUS, HANDBOEK der CHRISTELIJKE GELOOFSLEER, 2de deel, gr. 8vo.: *f* 3. 60.

VIII. Hetzelfde Werk in 2 deelen compleet: *f* 6. 40.

IX. W. SHAKSPEARE, de KEERMAN VEN VENETIEN en JULIUS CESAR, twee Toneelstukken. Uit het Engelsch door K. POSTHUMUS, gr. 8vo.: *f* 2. 60.

X. *Prof.* H. C. VAN HALL, *Geschiedenis* van de *verwoestingen* door de RUPSEN, in het jaar 1829 aangerigt, in de *Provincie Groningen*, gr. 8vo.: *f* 0. 40.

XI. *Prof.* A. YPEIJ, *Akademische Leerrede* ter gedachtenis van wijlen den *Hoogleeraar* T. A. CLARISSE, gr. 8vo. *f* 0. 40. Dito met Portrait: *f* 0. 55.

XII. G. H. VAN SENDEN, de *Nuttigheid* van den *Hoogleeraar* T. A. CLARISSE, Plegtig gevierd bij het Natuur- en Scheikundig Genootschap te Groningen, gr. 8vo. met portrait: *f* 0. 40.

XIII. Dr. J. MUNNIKS, LEVENSSCHETS van den *Hoogleeraar* P. DAUSSAGE, gr. 8vo. met portrait: *f* 0. 60.

XIV. R. G. RYKENS, *nieuwe stel Schoolboekjes voor de 2de Klasse*, als:

WILLEM REISLUST, of *Aardrijkskundige Beschrijving* van het KONINGRIJK der NEDERLANDEN, 8vo. met een Kaartje: *f* 0. 25.

XV. DE JEUGDIGE VRIENDEN van ons VADERLAND, of Geschiedenissen van hetzelve, 8vo.: *f* 0. 20.

XVI. De LEERMEESTER in de SPEELKUNDE, 8vo.: *f* 0. 20.

XVII. VADER EDELHART of de BURELVRIEND, 8vo.: *f* 0. 25.

XVIII. Hde GROOTVADER VORMHART zijnen Kleinzoon RUDOLF *zedekundig leerrijk woord*, 8vo.: *f* 0. 30.

XIX. VERTELLINGEN van den Onderwijzer SCHOOLVRIEND over de NATUURLIJKE HISTORIE, 1ste Stukje, met plaatjes, 8vo.: *f* 0. 25.

XX. BRIEF bij bovenstaande *drie Schoolboekjes*, gr. 8vo.: *f* 0. 25.

XXI. R. G. RYKENS, *Letteroefeningen*: *f* 0. 40 en in een Lessenaartje: *f* 0. 50.

XXII. R. A. VENHUIS, NATUURLIJKE HISTORIE der PROVINCIE GRONINGEN, op schrijfpapier, gr. 8vo.: *f* 0. 80.

XXIII. Dito tot Schoolgebruik, 8vo.: *f* 0. 25.

XXIV. J. SMID, LEESBOEK voor de hoogste Klasse over de THEORIE DER REKENKUNDE, 8vo.: *f* 0. 30.

XXV. GEDACHTEN, omtrent het *Weduwen- en Weezenfonds* voor politieke en andere Amotenaren, onder de zinspreuk: *Voor het Toekomende*, gr. 8vo.: *f* 0. 25.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.